

Nr 69.

Av herr **Ljunggren m. fl.**, om *åvägubringande av utredning och förslag beträffande ändring i gällande bestämmelser rörande vården om sparbankernas angelägenheter och förvaltning.*

I § 7 i lag angående sparbanker den 29 juli 1892 finnas bestämmelser rörande sparbankers ledning och förvaltning. Enligt denna paragraf tillkommer vården om sparbanks angelägenheter dels s. k. huvudmän, som skola representera insättarna och såsom överstyrelse övervaka sparbankens förvaltning, och dels en förvaltande styrelse.

Huvudmännen skola till ett antal av minst tjugo och högst femtio utses genom val på sätt reglementet föreskriver; dock att stiftare av sparbank må kunna i reglementet förklaras för huvudmän.

Av en undersökning, företagen av 1913 års bankoutskott, framgår det, att i det jämförelsevis största antalet sparbanker huvudmännen komplettera sig själva.

Emot denna anordning har det vid flera tillfällen framförts väl grundade anmärkningar.

Redan i den 1891 tillsatta sparbankskommitténs betänkande uttalades, att »det i allmänhet vore önskligt, att huvudmännen eller visst antal av dem utsåges av kommunalrepresentationen eller annan korporation eller myndighet, som för sparbanken hyste intresse».

Ovan åberopade undersökning visar emellertid, att detta sparbankskommitténs uttalade önskemål i praktiken i stort sett skjutits åt sidan.

Vid 1909 års riksdag föreslogs i motion nr 63 i andra kammaren antagandet av sådana bestämmelser, som på ett för insättarna så tillfredsställande sätt som möjligt ordnar valet av huvudmän och fram-

förallt förebygger det kotteriväsen, som så lätt uppstår genom självkompletteringen.

Även vid 1913 års riksdag väcktes liknande motioner i båda kamrarna.

Bankoutskottets majoritet avstyrkte emellertid motionerna (som dock biföllos av andra kammaren), företrädesvis under det antagandet, att Kungl. Maj:t skulle ägna frågan nödig uppmärksamhet i samband med prövningen av det den 20 juni 1911 avgivna betänkandet angående anordnande av en fackmässig och enhetlig kontroll över rikets sparbanker.

Så vitt bekant har dock detta betänkande tills dato icke föranlett några åtgärder, vartill kommer, att detsamma icke innehåller något av det, motionerna hemställt om.

I kommittébetänkandet vidröres denna sak allenast i så måtto, att man i motiveringen till § 7 tagit så mycken hänsyn till insättarna, att man tänkt sig, att revisorerna företrädesvis borde väljas bland insättarna, men något vidare om förvaltning, huvudmän o. d. finnes icke alls i betänkandet.

Vid 1910 års slut utgjorde antalet insättare i sparbankerna icke mindre än 1,560,317, ett antal, som f. n. torde vara betydligt större. Summan av behållningen vid samma tidpunkt var 808 miljoner kronor. Lägges härtill, att låntagarna hava intresse utav, huru räntebeloppen fastställas, och att det allmänna även har viktiga synpunkter att bevaka, när det gäller att avsätta medel för anslag och dylikt för allmänna ändamål, så vill det förefalla, som om enighet borde kunna vinnas där-om, att huvudmännens självkomplettering bör ersättas med lämpligare anordningar.

Bankoutskottet vid 1913 års riksdag synes även ha haft en känsla härav, när det säger: »Nämnda anordning lär dock för många vara mindre tilltalande, och det synes därför kunna ifrågasättas, huruvida icke huvudmäns rätt till självkomplettering i någon mån borde inskränkas, exempelvis genom att kommunal myndighet finge utse visst antal av huvudmännen».

Men är man sålunda tämligen ense om syftet, borde man kunna vara med om en skrivelse till Kungl. Maj:t med anhållan om åtgärder i antydd riktning.

På grund av vad sålunda anförts få vi föreslå,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning, huruvida och i vad mån änd-

rade bestämmelser rörande värden om sparbankernas angelägenheter och förvaltning kunna vara av behovet påkallade samt till riksdagen inkomma med de förslag, vartill en sådan utredning kan giva anledning.

Stockholm den 21 januari 1919.

August Ljunggren.

Gust. Eliasson.

S. M. Petterson.
